

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 38/20
Luxemburg, den 2 april 2020

Dom i mål C-897/19
Ruska Federacija

När en medlemsstat ska avgöra en begäran om utlämning från ett tredjeland avseende en medborgare i en stat inom Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA), som är part i avtalet om europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), ankommer det på denna medlemsstat att kontrollera att medborgaren inte utsätts för dödsstraff, tortyr eller grym eller omänsklig behandling

Innan medlemsstaten beslutar att genomföra en eventuell utvisning ska den informera Eftastaten för att ge denna stat möjlighet att begära att dess medborgare överlämnas

I domen **Ruska Federacija** (C-897/19 PPU), som avkunnades den 2 april 2020 inom ramen för förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande (PPU), har domstolens stora avdelning uttalat sig om de skyldigheter som åligger en medlemsstat som ska pröva en begäran om utlämning som framställts av ett tredjeland avseende en medborgare i en stat som inte är medlem i Europeiska unionen men som är medlem i Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) och part i avtalet om europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).¹ **EU-domstolen slog fast att den anmodade medlemsstaten först ska pröva**, i enlighet med artikel 19.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan), **att vederbörande, för det fall han eller hon utlämnas, inte riskerar** att utsättas för dödsstraff, tortyr eller andra former av omänsklig eller förnedrande bestraffning eller behandling. Vid denna prövning utgör det **en särskilt allvarlig uppgift att den berörda personen beviljats asyl i den berörda Eftastaten, innan han förvärvade medborgarskap i samma stat, just på grund av den lagföring som inletts mot honom i den stat som framställt begäran om utlämning. Domstolen slog vidare fast att innan nämnda medlemsstat beslutar att genomföra en eventuell utvisning ska den informera den berörda Eftastaten för att ge denna stat möjlighet att begära att dess medborgare överlämnas**, förutsatt att nämnda stat är behörig enligt nationell rätt att lagföra vederbörande för gärningar som begåtts utanför landet.

I förevarande fall utfärdade Interpols kontor i Moskva (Ryssland) en internationell efterlysning den 20 maj 2015 efter en rysk medborgare. Den 30 juni 2019 anhölls nämnde medborgare, som under tiden förvärvat isländskt medborgarskap, i Kroatien med stöd av den nämnda internationella efterlysningen. Den 6 augusti 2019 mottog kroatiska myndigheter en begäran om utlämning från Ryssland. Den kroatiska domstol som ska avgöra begäran om utlämning fann att de lagstadgade villkoren härför var uppfyllda och godkände utlämning.

Den berörde medborgaren väckte då talan om ogiltigförklaring av detta beslut vid Vrhovni sud (Högsta domstolen, Kroatien). Han åberopade i detta avseende en risk för att han, om han utlämnas till Ryssland, kommer att utsättas för tortyr och grym och omänsklig behandling och att Island, innan han förvärvade isländskt medborgarskap, beviljade honom flyktingstatus just på grund av den lagföring som han är föremål för i Ryssland. Han åberopade även åsidosättande av domen i målet Petruhhin,² i vilken domstolen slog fast att en medlemsstat som tar emot en begäran om utlämning av en unionsmedborgare, som är medborgare i en annan medlemsstat och befinner sig på den förstnämnda statens territorium, ska informera den andra medlemsstaten och – på begäran härav – överlämna den berörda medborgaren till den staten i enlighet med

¹ Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, av den 2 maj 1992 (EGT L 1, 1994, s. 3).

² Dom av den 6 september 2016, Petruhhin ([C-182/15](#)) ; se även Pressmeddelande [84/16](#).

bestämmelserna i rambeslut 2002/584,³ under förutsättning att den medlemsstat som den berörda personen är medborgare i är behörig enligt nationell rätt att lagföra personen för de gärningar som begåtts utanför dess territorium.

I förevarande mål undrade Vrhovni sud om den ska följa EU-domstolens tolkning i domen Petruhhin i en situation som inte gäller en unionsmedborgare utan en isländsk medborgare med beaktande av att Island är en Eftastat, som är part i EES-avtalet.

Domstolen prövade först huruvida unionsrätten är tillämplig i den aktuella situationen. Domstolen slog härvid fast att eftersom det inte rör sig om en unionsmedborgare som befinner sig i en annan medlemsstat än den han eller hon är medborgare i, utan om en tredjelandsmedborgare är artikel 18 (förbud mot diskriminering på grund av nationalitet) och artikel 21 (fri rörlighet och rätt att fritt uppehålla sig i andra medlemsstater för unionsmedborgare) FEUF, tolkade mot bakgrund av domen i målet Petruhhin, inte tillämplig i förevarande fall. Den nu aktuella situationen omfattas dock av unionsrättens tillämpningsområde och i synnerhet av tillämpningsområdet för EES-avtalet vilket utgör en integrerad del av unionsrätten i egenskap av internationellt avtal ingånget av unionen. För att komma fram till denna slutsats betonade domstolen först Islands privilegierade förhållande med unionen. Utöver att vara medlem i Schengenområdet och part i EES-avtalet deltar detta tredjeland nämligen i det gemensamma europeiska asylsystemet och har ingått ett avtal om förfarandet för överlämnande med unionen.⁴ EU-domstolen påpekade därefter att artikel 36 i EES-avtalet garanterar friheten att tillhandahålla tjänster på ett sätt som i allt väsentligt är identiskt med artikel 56 FEUF. Slutligen slog EU-domstolen fast att friheten att tillhandahålla tjänster, såväl enligt artikel 56 FEUF som enligt EES-avtalet, omfattar friheten att bege sig till en annan medlemsstat för att ta emot en tjänst där, vilket var fallet i förevarande mål. Den isländske medborgaren önskade nämligen tillbringa sin semester i Kroatien och följaktligen åtnjuta turisttjänster.

EU-domstolen angav därefter att även bestämmelserna i stadgan är tillämpliga eftersom den aktuella situationen regleras av unionsrätten och preciserade omfattningen av det skydd som ges enligt artikel 19.2 i stadgan. Enligt denna bestämmelse får ingen avlägsnas, utvisas eller utlämnas till en stat där han eller hon löper en allvarlig risk att utsättas för dödsstraff, tortyr eller andra former av omänsklig eller förnedrande bestraffning eller behandling. Innan den medlemsstat som mottagit begäran om utlämning beslutar om eventuell verkställighet härav ska den pröva att utlämningen inte kränker de rättigheter som avses i nämnda artikel. Det förhållandet att den berörda personen i förevarande fall beviljats asyl i Island utgör en särskilt allvarlig uppgift vid denna prövning. Detta gäller i synnerhet när beslutet att bevilja asyl grundas just på den lagföring som ligger bakom begäran om utlämnande. I avsaknad av särskilda omständigheter – bland annat en väsentlig utveckling av situationen i Ryssland eller uppgifter som visar att den berörda personen hade underlåtit att informera om denna lagföring vid ansökan om asyl – ska de isländska myndigheternas beslut att bevilja asyl leda till att Kroatien nekar utlämning.

För det fall myndigheterna i den medlemsstat som mottagit begäran om utlämning kommer fram till att stadgan inte utgör hinder för att verkställa begäran, erinrade domstolen för det tredje om att nationella regler med förbud mot att lämna ut medborgare i det egna landet, såsom är fallet i Kroatien, innebär en särbehandling då de innebär att medborgare i andra Eftastater, som är parter i EES-avtalet, inte får samma skydd mot utlämning. Sådana regler kan följaktligen påverka friheten att tillhandahålla tjänster i den mening som avses i artikel 36 i EES-avtalet. En dylik begränsning kan enligt domstolen endast vara motiverad om den grundar sig på objektiva överväganden och står i proportion till det legitima syfte som eftersträvas med nationell rätt. Syftet att minimera risken för att personer som har begått ett brott och som befinner sig i ett land annat än det där han eller hon misstänks för brott undgår straff är ett legitimt syfte. Regler som gör det möjligt att lämna ut

³ Rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 2002, s. 1), i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 (EUT L 81, 2009, s. 24).

⁴ Avtal mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om förfarande för överlämnande mellan Europeiska unionens medlemsstater och Island och Norge (EUT L 292, 2006, s. 2), godkänt av unionen genom artikel 1 i rådets beslut 2014/835/EU av den 27 november 2014 om ingående av avtal mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om förfarande för överlämnande mellan Europeiska unionens medlemsstater och Island och Norge (EUT L 343, 2014, s. 1), vilket trädde i kraft den 1 november 2019.

sådana personer till ett tredjeland framstår i princip som lämpliga för att uppnå detta syfte. Vad gäller frågan huruvida en sådan restriktion är proportionerlig fann domstolen att företrädare ska ges åt informationsutbyte med den Eftastat där den berörda personen är medborgare, för att ge myndigheterna i den staten möjlighet att utfärda en europeisk arresteringsorder enligt rambeslut 2002/584 för att få sin medborgare överlämnad i syfte att lagföra honom eller henne. Eftersom rambeslut 2002/584 inte är tillämpligt på Island, är ett överlämnande möjligt med stöd av avtalet om förfarandet för överlämnande, vars bestämmelser är mycket lika dem i rambeslutet.

Avslutningsvis slog domstolen fast att den lösning som valdes i domen Petruhhin ska tillämpas analogt på en medborgare i Republiken Island som, i förhållande till ett tredjeland som begärt vederbörande utlämnad, befinner sig i en situation som är objektivt jämförbar med situationen för en unionsmedborgare, som unionen enligt artikel 3.2 FEU ska erbjuda ett område med frihet, säkerhet och rättvisa utan inre gränser, där den fria rörligheten för personer garanteras.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127